

[Aksel Larsen.]

omkring 54.000 stemmer — eller man skulle blot i 2 af 3 områder have stemmer nok til et kredsmandat i disse to områder. Det er naturligvis en lempelse, men det forekommer mig, at den ikke er tilfredsstillende, og jeg kunne ønske, at vi gik tilbage til den gamle ordning, vi havde tidligere, som var den, at når et parti blot i ét af de 3 områder havde stemmer nok til et gennemsnitsmandat i landsmålestok, så er det berettiget til at få tillægsmandater. Jeg mener, at vi må også forhandle dette i udvalget.

Endelig ønsker jeg at sige, at i valgloven står der jo noget om partier. Det står der ikke noget om i grundloven. I valgloven er ikke defineret, hvad der forstås ved et parti, og det kan godt være, det vil være uhyre vanskeligt at komme med en sådan definition. Det kan godt være, det ikke hører hjemme i valgloven. Men når valgloven nu engang opererer med partier, og når vi opererer med begrebet demokrati og gerne skulle have det praktiseret, så tror jeg, det er rimeligt, at man — antagelig i valgloven — får indført visse bestemmelser vedrørende partierne.

Jeg tænker her på, at partierne henvender sig til vælgerne for at få stemmer, for at få mandater i folketinget, for at få indflydelse. Som værktøj bruger partierne deres program, eventuelt deres valgprogram — jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Poul Sørensen i, at det ser ikke så godt ud, at man på dette tidspunkt proklamerer, at nu har socialdemokratiet et valgprogram. Hvor alvorligt man skal tage valgprogrammet, kan man så tvistes om. Der er åbenbart forskel på et valgprogram og et af en partikongres vedtaget partiprogram. Men man bruger sit program for at få stemmer.

Man bruger også sin agitation, og de partier, der har de fleste penge til rådighed, er i stand til at drive mest agitation såvel mellem valgene som under en valgkamp. Jeg tror, det ville have interesse for vælgerne at vide, hvem det er, der finansierer partiernes agitation. For når vælgerne ved det, så ved de også, hvem der i særlig grad har interesse i, at netop dette parti får indflydelse og får mandater. Jeg kunne derfor godt tænke mig, at vi overvejede at indsætte en bestemmelse i valgloven om, at partierne skal være forpligtet til at offent-

liggøre deres regnskaber med oplysning om, hvorfra de har deres penge til agitation, og at disse regnskaber skal offentligt kontrolleres. Jeg tror, det ville skaffe noget mere renhed i det politiske liv, og jeg kan ikke se andet, end at vælgerne har et berettiget krav på at få at vide, hvem det er, der betaler den agitation, der udfoldes for at lokke os til at stemme på dette eller hint parti.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til bearbejdelse, foreløbig i et udvalg. Jeg håber, den bliver af en art, så jeg også til sin tid kan anbefale lovforslaget til vedtagelse her i folketinget.

Bækgaard: Da lovforslaget om valg til folketinget var til behandling i forrige samling, gav vi fra vort partis side udtryk for betænkelighed ved færre valgsteder. Jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om de ændringer af valgkredsfortegnelsen, der som følge af kommunesammenlægninger er foreslået i lovforslagets § 2, kan medføre et mindre antal valgsteder end hidtil.

Baggrunden for mit spørgsmål er, at rundt omkring i landet er valgstederne i mange tilfælde skolerne. Ved den centralisering, der foregår inden for skolevæsenet og ikke mindst i de sammenlagte kommuner, bliver der færre skoler og som følge deraf færre fremtidige valgsteder, og det kan måske medføre mindre valgdeltagelse.

Med hensyn til de indvundne erfaringer ved folkeafstemningen angående ugyldige stemmesedler synes jeg, det er rigtigt, at der sker en ændring som foreslået. En stemmeseddel, der ved under- eller overstregning tydeligt tilkendegiver vælgerens mening, bør ikke kasseres, selv om den ikke er udfyldt forskriftsmæssigt. Nu har spørgsmålet vel ikke så stor betydning, da det kun er ved folkeafstemninger — og jeg mener, det kun skal gælde ved folkeafstemninger — at problemet kan opstå.

Efter lovforslagets § 1, nr. 23, vedrørende den nuværende lovs § 82, stk. 3, kan kommuner få et større tilskud til afholdelse af valg end hidtil. Det vil medføre en større udgift for staten, og jeg vil gerne spørge, om den højtærede minister på nuværende tidspunkt kan give oplysning om, hvor stor denne merudgift omtrentlig vil blive.

Den nye § 82 a om justitsministerens hjem-